

Reheating Cooked Food on Shabbat

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמה עמוד ב

משנה. כל שבא בחמין מערב שבת - שורין אותו בחמין בשבת. וכל שלא בא בחמין מערב שבת - מדיחין אותו בחמין בשבת. חוץ מן המליח הישן (ודגים מלוחין קטנים) וקולייס האיספנין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן.

גמרא. כגון מאי? - אמר רב ספרא: כגון תרנגולתא דרבי אבא. ואמר רב ספרא: זימנא חדא איקלעית להתם, ואוכלן מיניה, ואי לא רבי אבא דאשקייין חמרא בר תלתא טרפי - איתנסי. רבי יוחנן רייק מכותח דבבלאי. אמר רב יוסף: ולירוק אנן מתרנגולתא דרבי אבא. ועוד, אמר רב גזא: זימנא חדא איקלעית להתם, ועבדית כותח דבבלאי, שאילו מיניה כל בריחי מערבא.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח

סעיף ד

<ג> תבשיל שנתבשל כל צרכו, * (כב) יא יש בו משום (כג) בישול * (כד) אם יב נצטנן. הגה: יג <ד> וי"א דוקא אם מצטמק (כה) ויפה לו (רבינו ירוחם ח"ג); ואם לא נתבשל כל צרכו, ואפילו נתבשל (כו) כמאכל ב"ד = בן דרוסאי, * שייך בו בישול * (כז) אפילו בעודו רותח; (כח) וה"מ שיש בו בישול אחר בישול, בתבשיל שיש בו (כט) מרק, (ל) אבל דבר (לא) שנתבשל כבר, (לב) והוא יבש, (לג) יד מותר לשרותו בחמין בשבת. ואם הוא דבר יבש שלא נתבשל מלפני השבת, אין שורין (לד) אותו בחמין בשבת אבל (לה) טו מדיחים אותו בחמין בשבת, * (לו) <ה> חוץ מן המליח הישן ומן הדג שנקרא * קולייס האספנין שאינם צריכים בישול אלא מעט * (לז) והדחתן * היא גמר מלאכתן. הגה: * (לח) וה"ה טז כל דבר קשה שאינו ראוי לאכול כלל בלא שרייה, (לט) דאסור לשרותו בשבת, * דהוי גמר מלאכה. (הגהות מרדכי).

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנג

סעיף ה

מותר לתת (פה) על פי קדירת חמין בשבת, תבשיל שנתבשל מע"ש (פו) כל צרכו, כגון לג פאנדי"ש וכיוצא בהן, לחממן, לפי (פז) שאין דרך בישול בכך; (פח) אבל להטמין תחת הבגדים הנתונים ע"ג המיחם, ודאי אסור.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח

סעיף ח

(נז) להניח דבר קר שנתבשל כל צרכו ע"ג מיחם שעל האש, י"א שדינו כמניחו כנגד המדורה (נח) וכל דבר שמותר להניחו כנגד המדורה במקום שהיד סולדת בו, כגון שיבש, מותר להניחו ע"ג (נט) מיחם שעל גבי האש. * וי"א דהוי כה כמניח ע"ג כירה לכתחלה ואסור אפילו אם נתבשל כל צרכו ואפילו אם מצטמק ורע לו ואפילו אם נותנו שם לשמור חומו; (ס) כו וראשון נראה עיקר. ומ"מ אם הוא תבשיל שיש בו (סא) רוטב * (סב) כז ומצטמק ויפה לו, אסור לד"ה.

שו"ת יחווה דעת חלק ב סימן מה

ולכאורה הוא הדין שמותר להניח התבשיל שנתבשל כל צרכו, והוא יבש, על הפלאטה החשמלית, מפני שיש הפסק בין האש לקדרת התבשיל, וכאילו הוא נותנה על קדרת החמין. אולם יש להעיר על זה ממה שפסק מרן בשלחן ערוך (או"ח/ סימן רנג סעיף ג), המשכים בבוקר וראה שהקדיח תבשילו וירא פן יקדיח יותר, יכול להסיר התבשיל, ולהניח על פי הכירה קדרה ישנה ריקנית, ואז ישים הקדרה שהתבשיל בתוכה על גבי הקדרה הריקנית, אבל יזהר שלא ישים קדירתו על גבי קרקע, ושתהיה רותחת. ע"כ. ומבואר שאם רק הונח התבשיל על גבי קרקע אסור להחזירו אפילו על קדרה ריקנית, והטעם הוא משום שנראה כמבשל לכתחילה, וכמו שכתבו הרשב"א והר"ן (שבת לח:). וכן כתבו האחרונים. ואם כן יש לומר שאף בפלאטה חשמלית אסור להניח תבשיל צונן משום שנראה כמבשל. אלא שלפי זה יש להקשות שהרי מרן השלחן ערוך עצמו התיר להניח בשבת תבשיל שנתבשל כל צרכו על גבי קדרת חמין או על גבי מיחם. וכבר עמד בזה בספר תוספת שבת (סימן רנג ס"ק מב) שלכאורה דברי השלחן ערוך סותרים זה את זה. ותירץ, שבקדרה ריקנית אסור מפני שנראה כדרך בישול לכתחילה, אבל על גבי קדרה מלאה מותר שאינו נראה כמבשל. וכן כתב הפרי מגדים, שלהעמיד התבשיל על גבי קדרת חמין או מיחם יש להתיר שאינו דומה למעמיד על גבי כירה, אבל כשהקדרה שעל האש ריקנית, שאינה עומדת שם אלא רק לסתום חום הכירה, דמי לכירה גרופה וקטומה שאסור לתת עליה תבשיל לכתחילה בשבת משום שנראה כמבשל. ע"כ. והסכים לזה במשנה ברורה בביאור הלכה (סימן רנג סעיף ג) בד"ה ויזהר. וראה עוד בחזון איש (בהלכות שבת סימן לז אות ט). ולפי זה המניח על גבי פלאטה חשמלית, דומה למניח על גבי קדרה ריקנית, שיש לאסור. אולם המגן אברהם (סימן שיח ס"ק כו), מחלק בזה בין תבשיל לח רותח שאסור להניחו בשבת גם על גבי קדרה של חמין, משום שיש לגזור שמא יניחנו צונן, ויש בישול אחר בישול בלח,

אבל תבשיל יבש אפילו צונן מותר להניחו בשבת על גבי קדרה (אפילו ריקנית), שאין בישול אחר בישול ביבש. ע"ש.

לפי זה מותר להניח בשבת תבשיל יבש על פלאטה חשמלית, הואיל והפח של הפלאטה מפסיק בין חוטי החשמל לקדרת התבשיל שהוא יבש, ואין בישול אחר בישול ביבש. ובשו"ת מהר"ם שיק (חלק או"ח סימן קיז) כתב לחלק, שבקדרה חמה שרוצה להעמיד חמימותה, אפילו מניחה על גבי קדרה ריקנית אין היכר כל כך בזה, וחיישינן שמא יבוא לחתות האש, אבל קדרה שיש בה תבשיל צונן, והוא יבש, כיון שנותנה על גבי קדרה, יש היכר בדבר שאינו מתכוין שירתח ויתבשל, וכיון שיש היכר שוב אין לחוש שמא יחתה באש. ע"כ. ולפי זה גם כן יש להתיר נתינת תבשיל יבש צונן על פלאטה חשמלית, שמכיון שהפח מפסיק בין חוטי החשמל הבווערים ובין הקדרה, הרי זה כמניח על גבי קדרה ריקנית שמותר. ועוד שבפלאטה אין כל אפשרות להגביה החום, ולא שייכא הגזרה דשמא יחתה בגחלים. וכן הזכיר סברא זו הגאון רבי צבי פסח פראנק, בשו"ת הר צבי (חלק או"ח סימן קלו). ועוד שיש לומר שלא חששו חז"ל לגזרה דשמא יחתה, אלא דוקא בגחלים שבכירה שדרכן לדעוך קימעא קימעא, ואינן נשארות במצב אחד של חום, ולכן חששו שמא כשיראה שהן עוממות ודועכות, ישכח שהוא שבת ויחתה בגחלים להבעירן, אבל בפלאטה חשמלית או בכירים של גז שנשארות באותו מצב תקין של החום, במדה שוה, אין מקום לגזור משום גזרה שמא יגביה מדת החום, אפילו אם היתה אפשרות במציאות להגביה מדת החום בפלאטה חשמלית.